

וְכַאֲשֶׁר נִמְצָא צֶעַר בְּעוֹלָם, מִשּׁוּם שֶׁהֵם יִשְׁנִים עַל חַטָּאי הָעוֹלָם, וְאוֹתוֹ טַל לֹא שׁוֹפֵעַ וְלֹא נִמְצָא, עַד שֶׁמִתְעוֹרֵר סֵפֶר תּוֹרָה פְּרָאוּי בְּעוֹלָם, וְהַנֶּפֶשׁ מוֹדִיעָה לְרוּחַ, וְהַרוּחַ לְנִשְׁמָה, וְהַנִּשְׁמָה לְקִדּוּשׁ בְּרוּךְ-הוּא. אֲזַי יוֹשֵׁב הַמֶּלֶךְ עַל כִּסֵּא רַחֲמִים, וְשׁוֹפֵעַ מִהַעֲתִיק הַקִּדּוּשׁ הַעֲלִיּוֹן שֶׁפֶע שֶׁל טַל הַבְּדוּלָח, וּמַגִּיעַ לְרֹאשׁ הַמֶּלֶךְ, וּמִתְבָּרְכִים הָאֲבוֹת. וְשׁוֹפֵעַ אוֹתוֹ טַל לְאוֹתָם יִשְׁנִים, וְאֲזַי כָּלֵם מִתְחַבְּרִים [מִתְבָּרְכִים]. וְחַס הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל הָעוֹלָם.

וְכַאֲשֶׁר נִמְצָא בְּצַעֲרָא, בְּגִין דְּאִינוּן דְּמִיכִין עַל חוֹבֵי עַלְמָא, וְהָהוּא טַלָּא לֹא אֶתְנַגִּיד וְלֹא אֶשְׁתַּפַּח, עַד דְּאֶתְעַר סֵפֶר תּוֹרָה, כְּדָקָא חֲזִי בְּעַלְמָא. וְנִפְשָׁא אוֹדְעָא לְרוּחָא, וְרוּחָא לְנִשְׁמָתָא, וְנִשְׁמָתָא לְקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. כְּדִין יִתִּיב מִלְפָּא בְּפִרְסֵיִיא דְרַחֲמֵי, וְנִגִּיד מַעֲתִיקָא קִדְיִשָׁא עַלְאָה, נִגִּידוּ דְטַלָּא דְבְדוּלְחָא. וּמִטֵּי לְרִישָׁא דְמִלְפָּא, וּמִתְבָּרְכִין אַבְהֵן. וְנִגִּיד הָהוּא טַלָּא, לְאִינוּן דְּמִיכִין, וּכְדִין מִתְחַבְּרִין (ג"א מִתְבָּרְכִין) כְּלָהוּ, וְחֵיִיס קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עַל עַלְמָא.

וְתַאנָּא, לֹא חֵיִיס קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עַל עַלְמָא, עַד דְּאוֹדַע לְאַבְהֵן וּבְגִינֵיִיהוּ עַלְמָא אֶתְבָּרְכָא. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, וְדַאי הָכֵי הוּא, וְהָא אֶשְׁכַּחנָּא מְלִי בְּסַפְרָא דְשְׁלֵמָה מִלְפָּא, הָהוּא עַלְאָה, דְקָרָא לִיהַ עֵיטָא דְחַכְמָתָא דְכָלְא.

וְכַאֲשֶׁר נִמְצָא בְּצַעֲרָא, בְּגִין דְּאִינוּן דְּמִיכִין עַל חוֹבֵי עַלְמָא, וְהָהוּא טַלָּא לֹא אֶתְנַגִּיד וְלֹא אֶשְׁתַּפַּח, עַד דְּאֶתְעַר סֵפֶר תּוֹרָה, כְּדָקָא חֲזִי בְּעַלְמָא. וְנִפְשָׁא אוֹדְעָא לְרוּחָא, וְרוּחָא לְנִשְׁמָתָא, וְנִשְׁמָתָא לְקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. כְּדִין יִתִּיב מִלְפָּא בְּפִרְסֵיִיא דְרַחֲמֵי, וְנִגִּיד מַעֲתִיקָא קִדְיִשָׁא עַלְאָה, נִגִּידוּ דְטַלָּא דְבְדוּלְחָא. וּמִטֵּי לְרִישָׁא דְמִלְפָּא, וּמִתְבָּרְכִין אַבְהֵן. וְנִגִּיד הָהוּא טַלָּא, לְאִינוּן דְּמִיכִין, וּכְדִין מִתְחַבְּרִין (ג"א מִתְבָּרְכִין) כְּלָהוּ, וְחֵיִיס קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עַל עַלְמָא.

וְרַב הַמְנוּנָא, הָכֵי גַלִּי וְאָמַר, דְּהָא אַחֲזִינוּ לִיהַ, דִּינִתִּיר עֲבַדַת רַחֵל, דְקִיִּימָא בְּפִרְשַׁת אוֹרְחִין, בְּכָל זְמַנָּא דְאַצְטְרִיךְ עַלְמָא, מְכַלְהוּ. וְרִזָּא דְמַלְאָה, אַרְוֹן וְכַפּוֹרַת וְכַרוּבִים בְּחוּלְקָא דְבְנִימָן, דְאֶתְלִיד בְּאוֹרְחָא, וְשְׁכִינְתָּא עַל כָּלְא:

וְרַב הַמְנוּנָא, כֶּף גִּלְהָ וְאָמַר, שְׁהַרִי הָרְאוּ לוֹ שְׁרַחֵל עֲשֵׂתָה יוֹתֵר, שְׁעוּמַדַת בְּפִרְשַׁת דְרָכִים בְּכָל זְמַן שְׁהַעוֹלָם צְרִיךְ, מְכַלְמֵם, וְסוּד הַדְּבַר - אַרְוֹן וְכַפּוֹרַת בְּחֻלְקוֹ שֶׁל בְּנִימָן, שְׁנוּלַד בְּדִרְךָ, וְשְׁכִינָה עַל הַכֵּל. וַיִּשְׁתַּחֲוֵי יִשְׂרָאֵל עַל רֹאשׁ הַמִּטָּה. מַה זֶה רֹאשׁ הַמִּטָּה? זֶה הַשְּׁכִינָה. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, חַס וְחִלְלֵהּ, אֲלֵא אֲלֵא אֲלֵיו פְּרַע וְהַשְׁתַּחֲוֶה. אֲלֵא בַּא רָאָה, מִטָּה זֶה שְׁכִינָה, שְׁכִינָתוֹב (שִׁיר א) הִנֵּה מִטָּתוֹ שֶׁלְשֵׁלְמָה. רֹאשׁ הַמִּטָּה מַה זֶה? זֶה יְסוּד הָעוֹלָם, שֶׁהוּא רֹאשׁ הַמִּטָּה הַקִּדּוּשָׁה. עַל רֹאשׁ - זֶה יִשְׂרָאֵל שְׁעוּמַד עַל רֹאשׁ הַמִּטָּה, מִשּׁוּם כֶּף יִשְׂרָאֵל לְשֵׁלוֹ הוּא הַשְׁתַּחֲוֶה.

וַיִּשְׁתַּחֲוֵי יִשְׂרָאֵל עַל רֹאשׁ הַמִּטָּה, מָאן רֹאשׁ הַמִּטָּה. דָּא שְׁכִינְתָּא. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, חַס וְשְׁלוֹם. אֲלֵא לְדִידִיהַ פְּרַע וְסַגִּיד. (אֲלֵא) תָּא חֲזִי, מִטָּה, דָּא שְׁכִינְתָּא. דְכַתִּיב, (שִׁיר הַשִּׁירִים א) הִנֵּה מִטָּתוֹ שֶׁלְשֵׁלְמָה. רֹאשׁ הַמִּטָּה מָאן הוּא. דָּא יְסוּדָא דְעַלְמָא, דְהוּא רִישָׁא דְעַרְסָא קִדְיִשָׁא. עַל רֹאשׁ, דָּא יִשְׂרָאֵל, דְקָאִים עַל רֹאשׁ הַמִּטָּה. בְּגִינֵי כֶּף, יִשְׂרָאֵל לְדִידִיהַ קָא סַגִּיד.

וְאִי תִימָא, הָא בְּהָהוּא זְמַנָּא לֹא הָוָה מְרַע, דְּהָא לְבַתֵּר פְּתִיב, וַיְהִי אַחַר

ויאמר ליוסף הגה אביך חולה, ובשעה שהשתחוה לא היה חולה, ועל שידע שהרי באותו הזמן עלה לדרגה עליונה קדושה כסא שלם, משום כך השתחוה לאותה מרפכה, כסא עליון, שלמות האילן הגדול והחזק שנקרא על שמו, ועל זה וישתחו ישראל על ראש המטה. ודאי על ראש המטה, שהרי עלה למקומו והתעטר בעטרות המלך הקדוש.

ויאמר השבעה לי וישבע לו וישתחו ישראל על ראש המטה. רבי חייא פתח ואמר, (קהלת ז) כל זה נסיתי בחכמה אמרתי והיא רחוקה ממני. הרי שנינו, שלמה המלך ירש את הלבנה מכל צדדיה, ובנימו עמדה בשלמות אותה הלבנה שהתברכה מהכל, וכשרצה לעמד על הנהגות התורה אמר, אמרתי אחכמה וגו'.

אמר רבי יהודה, יעקב אמר ושכבתי עם אבתי ונשאתני ממצרים וקברתני בקברתם. שם שנינו, מי שיצאה נשמתו ברשות אחרת, וגופו נקבר בארץ הקדושה, פתוב עליו (ירמיה ב) ותבאו ותטמאו את ארצי ונחלתי שמתם לתועבה, ויעקב אמר וקברתני בקברתם, ונשמתו יצאה ברשות אחרת? ! אמר רבי יהודה, שונה יעקב, שהשכינה היתה אחיזה בו ודבוקה בו. זהו שכתוב (בראשית מז) אנכי ארד עמך מצרימה - לדור עמך בגלות, ואנכי אעלה גם עלה - לזוג בי את נשמתך ולקבר את גופך בקברי אבותיך. מה זה אומר? [אף על גב ש] [שהרי לא] יצאה נשמתו ברשות אחרת. [ועל זה ואנכי אעלה גם עלה כתוב].

הדברים האלה ויאמר ליוסף הגה אביך חולה. ובשעתא דסגיד, לא הוה חולה, ועל דידע דהא בההוא זמנא, סליק בדרגא עלאה קדישא כרסייא שלימתא, בגיני כך סגיד להווא רתיכא, פרסייא עלאה, שלימו דאילנא רברבא ותקיף, דאקרי על שמייה. ועל דא, וישתחו ישראל על ראש המטה, על ראש המטה ודאי, דהא אסתלק לאתריה ואתעטר בעטרוי דמלכא קדישא:

ויאמר השבעה לי וישבע לו וישתחו ישראל על ראש המטה, רבי חייא פתח ואמר, (קהלת ז) כל זה נסיתי בחכמה אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני. הא תנינן, שלמה מלכא, ירית סיהרא מפל סטרוי, וביומוי קיימא בשלמותא, ההיא סיהרא דאתברכא מפלא, וכד בעא למיקם על נימוסי אורייתא. אמר, אמרתי אחכמה וגו'.

אמר רבי יהודה, יעקב אמר, ושכבתי עם אבותי ונשאתני ממצרים וקברתני בקבורתם, תמן תנינן, מאן דנפק נשמתיה ברשותא אחרא, (דף רכו ע"א) וגופא דיליה אתקבר בארעא קדישא, עליה פתיב, (ירמיה ב) ותבאו ותטמאו את ארצי ונחלתי שמתם לתועבה, ויעקב אמר וקברתני בקבורתם, ונשמתיה נפקא ברשותא אחרא.

אמר רבי יהודה, שאני יעקב, דשכינתא הוה אחידת ביה, ואתדבקת ביה. הדא הוא דכתיב, (בראשית מז) אנכי ארד עמך מצרימה, לדירא עמך בגלותא. ואנכי אעלה גם עלה, לאזדווגא בי נשמתך, ולא תקברא גופך בקברי אבהתך. מאי קא מיירי, (אף על גב דקא) (נ"א דקא לא) נפקת נשמתיה ברשותא אחרא. (נ"א ועל דא ואנכי אעלה גם עלה פתיב).

וְיוֹסֵף יֵשִׁית יָדוֹ עַל עֵינָיִךְ, יוֹסֵף וְדָאֵי, דְּהָא
הוּא בּוֹכְרָא דְהִרְהוּרָא דְלָבָא, בּוֹכְרָא
דְטַפָּה קַדְמָאָה הַוַּת, כְּדָאֲתִמְר. וּבְגִין דִּידַע
קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא טְמִירָא דָּא, אֲתַבְּשֵׁר לִיה
בְּיוֹסֵף, דְּהָא כָּל רַחֲמוֹתָא בֵּיה תְּלִיא.

יֵשִׁית יָדוֹ עַל עֵינָיִךְ. מָאֵי קָא מִיִּירֵי. אָמַר
רַבִּי יִיסָא, בְּגִין יְקָרָא דְיַעֲקֹב,
וְלֹאֲתַבְּשֵׁרָא דְהָא יוֹסֵף קָיִים, וְיִשְׁתַּפַּח עָלֶיהָ
בְּמִיתְתִּיהָ. רַבִּי חֲזַקְיָה אָמַר, מְלָה אוֹלִיפְנָא,
וְדַחֲלִנָּא לְגַלְאָה, וּבַעֲוֹבְדֵי עֲלֵמָא חֲכַמְתָּא
אֲשַׁתַּפַּח. אָתָּא רַבִּי אַבָּא, (ר"א ל"ג וּנְשִׁבְיָה) בְּטַש
בֵּיה. אָמַר, אֵימָא מִלְךְ, וְזִינִין וְזִינָךְ. בְּיוֹמוֹי
דְרַבִּי שְׁמַעוֹן מְלִין אֲתַגְלִיין.

אָמַר, אוֹלִיפְנָא מִפְּרַקִּין דְרַב יִיסָא סָבָא,
בְּנַמוּסֵי עֲלֵמָא. בַּר נֶשׁ דְּזַכִּי לְבַר
בְּהָאֵי עֲלֵמָא, לִיבְעֵי לִיה לְנַגְדָּא עַפְרָא עַל
עֵינָוֵי כַּד אֲתַקְבַּר, וְדָא הוּא יְקָרָא דִילִיהָ,
לְאַחַזְאָה דְעֲלֵמָא אֲסֵתִים מַנִּיהָ, וְהוּא יֵרִית
לִיה לְעֲלֵמָא תַּחֲוֵתוֹי.

בְּגִין דְעֵינָוֵי דְבַר נֶשׁ, חִיזוּ דְעֲלֵמָא בֵּיה
אֲתַחַזִּי, וְכָל גְּוֹוִנִין הֲכִי אֵינִין דְאַסְחָרוּ.
חַוּוּרָא דְבֵיהָ, הוּא יִמָּא רַבָּא אוֹקְיָנוּס, דְאַסְחָר
כָּל עֲלֵמָא בְּכָל סְטָרֵי. גּוֹוִנָא אַחְרָא הוּא
יְבִשְׁתָּא (דְאַכִּיפּוּ), דְאַפִּיקוּ מִיָּא, וְיִבְשְׁתָּא קָאִים
בֵּין מִיָּא, הֲכִי הוּא גּוֹוִנָא בֵּין מִיָּא.

גּוֹוִנָא אַחְרָא תְּלִיתָאָה, הִיא בְּמַצִּיעוֹתָא
דְבֵיהָ, דָּא יְרוּשָׁלַיִם, דְּהִיא אֲמַצְעוֹתָא
דְעֲלֵמָא. גּוֹוִנָא רַבִּיעָאָה, הִיא חִיזוּ דְכָל עֵינָא,
וְאַקְרִי בַת עֵין, דְבַהֲהוּא בַת עֵין, אֲתַחַזִּי
פְּרַצוּפָא. וְחִיזוּ יְקָרָא מְכַלָּא, דָּא צִיּוֹן, דְאִיהִי
נְקוּדָה אֲמַצְעוֹתָא מְכַלָּא, דְחִיזוּ דְכָל עֲלֵמָא
תַּמָּן אֲתַחַזִּי. וְתַמָּן שְׂרִיא שְׂכִינְתָּא, דְּהִיא
שְׂפִירוּ דְכַלָּא, וְחִיזוּ דְכַלָּא, וְעֵינָא דָּא הוּא

וְיוֹסֵף יֵשִׁית יָדוֹ עַל עֵינָיִךְ. יוֹסֵף
וְדָאֵי, שְׁהָרִי הוּא בְּכוֹר שֶׁל
הִרְהוּר הַלֵּב, בְּכוֹר שֶׁל טַפָּה
רִאשׁוֹנָה הִיא, כְּמוֹ שְׁנַתְבָּאָר,
וּמְשׁוּם שְׂדַע הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
סֵתֵר זֶה, הִתְבַּשֵּׁר לוֹ בְּיוֹסֵף,
שְׁהָרִי כָּל אֲהַבְתּוּ בּוֹ הֵיטָה
תְּלוּיָהּ.

יֵשִׁית יָדוֹ עַל עֵינָיִךְ, מַה זֶה
אוֹמֵר? אָמַר רַבִּי יִיסָא, בְּשִׁבִיל
כְּבוֹד יַעֲקֹב, וְלִבְשֵׁר לוֹ שְׁהָרִי
יוֹסֵף קָיִים וּמַצָּא אֲצִלוּ בְּמִיתְתּוֹ.
רַבִּי חֲזַקְיָה אָמַר, לְמַדְתִּי דְבַר,
וְאֲנִי פּוֹחֵד לְגַלוֹתוֹ, וּבְמַעֲשֵׂי
הָעוֹלָם נִמְצָאת חֲכָמָה. בָּא רַבִּי
אַבָּא, [וְנִשְׁקִי] וְהִכָּה בּוֹ. אָמַר לוֹ,
אָמַר דְּבָרֶיךָ וְחָגַר כְּלֵי זֵינֶיךָ. בִּימֵי
רַבִּי שְׁמַעוֹן דְּבָרִים מִתְגַּלִּים.

אָמַר, לְמַדְתִּי מִפְּרַקִּי רַבִּי יִיסָא
הַזֶּקֶן בְּהִנְהַגּוֹת הָעוֹלָם, בֶּן אָדָם
שְׂזוֹכָה לְבֵן בְּעוֹלָם הַזֶּה, צָרִיךְ
לְשִׁים עֶפֶר עַל עֵינָיו כְּשֶׁנִּקְבַּר,
וְזֵהוּ כְּבוֹדוֹ, לְהִרְאוֹת שְׁהָעוֹלָם
נִסְתָּר מִמֶּנּוּ, וְהוּא יוֹרֵשׁ אוֹתוֹ
בְּעוֹלָם תַּחֲתוֹי.

מְשׁוּם שְׁעֵינֵי הָאָדָם, מֵרָאה
הָעוֹלָם נִרְאָה בְּהֵם, וְכָל הַגְּוִנִים
כֶּף הֵם שֶׁסְּבִיבוּ: הַלְבָן שְׂבוּ הוּא
הַיָּם הַגְּדוֹל אוֹקְיָנוּס, שְׁמַקִּיף אֶת
כָּל הָעוֹלָם בְּכָל הַצְּדָדִים. גּוֹן
אַחַר הוּא הַיַּבְשָׁה [שְׁמַקִּיף]
שְׁמוּצִיאָה מִיָּם, וְהַיַּבְשָׁה עוֹמֶדֶת
בֵּין הַיָּם, כֶּף הוּא הַגּוֹן בֵּין
הַיָּם.

גּוֹן אַחַר שְׁלִישֵׁי הוּא בְּאֲמַצְע
שְׁלוֹ, זוֹ יְרוּשָׁלַיִם, שְׁהִיא אֲמַצְע
הָעוֹלָם. גּוֹן רַבִּיעִי הוּא מֵרָאה
שֶׁל כָּל הָעֵין, וְנִקְרָא בַת עֵין,
שְׂבָאוֹתוֹ בַת עֵין נִרְאָה הַפְּרַצוּף,
וְהַמֵּרָאה הַנִּכְבָּד מִכָּל זוֹ צִיּוֹן,
שְׁהִיא נִקְדָּה אֲמַצְע שֶׁל הַכֹּל,
שְׁמַרְאָה כָּל הָעוֹלָם נִרְאָה שָׁם,
וְשָׁם שׁוֹרָה הַשְּׂכִינָה שְׁהִיא הִפִּי
שֶׁל הַכֹּל וּמֵרָאה שֶׁל הַכֹּל, וְהָעֵין

ירושת עלמא. ובגני כף, האי שביק ליה,
והאי נטיל ליה, וירית ליה.

אמר ליה, שפיר קאמרת, אבל מלה סתימא
איהו יתיר, ובגני עלמא לא ידעין, ולא
מסתפלן, דהא בשעתא דבר נש נפיק
מעלמא. נפשא דיליה טמירא עמיה, ועד לא
נפקת, עינוי דבר נש חמו מה דחמו, כמה
דאוקימנא דכתיב, (שמות לג) פי לא יראני האדם
וחי. בחייהון לא חמאן, אבל במיתתהון
חמאן.

ועינוי פקיתן מההוא חיזו דחמא, ואינון
דקיימין עליה, בעא לשואה ידא על
עינוי, ולאסתמא עינוי, בגין ההוא דאוליפנא
ברזא דנמוסי עלמא. דבשעתא דאשתארו
עינוי פקיתן, מההוא חיזו יקירא דחמא. אי
זכי לבר, ברא קדים לשואה ידיה על עינוי
ולאסתמא לון, כמה דכתיב ויוסף ישית ידו
על עיניו. בגין דהא חיזו אחרא דלא קדישא
אזדמנת לקבליה, ועינא דחמא השתא חיזו
קדישא עלאה, לא יסתפל בחיזו אחרא.

ועוד, דההוא נפש סמיכת לקבליה בביתא,
ואי אשתאר עינא פקיחא, וההוא חיזו
אחרא ישרי על עינוי, בכל מה דאסתפל
אתלטא, ולא יקרא דעינא הוא, וכל שפן
מקריבוי, וכל שפן מן מיתא, דלאו יקרא
דיליה לאסתפלא במה דלא אצטריף,
ולאשריא על עינוי מלה אחרא. לבתר
אתפסיא בעפרא, והא אתערו חבריא על
דינא דקברא מהו. ויקרא הוא, דיסתים עינא
מן פלא, על ידא דבריה דשבק בעלמא.
תא חזי, פל שבעה יומין, נפשא אזלא
מביתא לקברא, ומקברא לביתא,
ואתאבלת עליה, ותלת זמנין ביומא, אתדנו

הזו היא ירשת העולם. ולכן זה
עובב אותה וזה נוטל אותה
ויורש אותה.

אמר לו, יפה אמרת, אבל דבר
נסתר יותר הוא, ובגני העולם לא
יודעים ולא מסתפלים, שהרי
בשעה שפן אדם יוצא מהעולם,
נפשו נסתרת עמו, ועד שלא
יוצאת, עיני האדם רואות מה
שרואות, כמו שבארנו (שמות לג)
פי לא יראני האדם וחי - בחייהם
לא רואים, אבל במיתתם רואים.
ועינוי פקוחות מאותו מראה
שראה, ואותם שעומדים עליו
צריכים לשים יד על עינוי ולסגר
אותם, משום מה שלמדנו בסוד
נימוסי העולם, שבשעה שעינוי
נשארות פקוחות מאותו מראה
נכבד שראה - אם זכה לבן, הבן
מקדים לשים ידו על עינוי ולסגר
אותם, כמו שכתוב ויוסף ישית
ידו על עיניו. משום שהרי
מראה אחר לא קדוש מזדמן
כנגדו, והעין שראתה כעת
מראה קדוש עליון, לא תסתפל
במראה אחר.

ועוד, שאותה נפש סמוכה כנגדו
בבית, ואם העין נשארת פקוחה
ואותו מראה אחר ישרה על
עינוי - בכל מה שמסתפל
מתקלקל, ואין זה כבוד העין,
וכל שפן מקרוביו, וכל שפן מן
המת, שאין כבודו להסתפל במה
שלא צריך ולהשרות על עינוי
דבר אחר. לאחר כף מתכסה
בעפר, והרי התעוררו החברים
על דין הקבר מהו, וכבוד הוא
שיסתם העין מהפל על ידי בנו
שהשאר בעולם.

בא ראה, פל שבעת הימים,
הנפש הולכת מהבית לקבר,
ומהקבר לבית, ומתאבלת עליו,
ושלש פעמים ביום נדונים
כאחד הנפש והגוף, ואין מי